

Nr.: 1575181/1576201

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering: 15 juli 2025
Onderwerp: Addendum Integraal beleidskader Sociaal domein 2025
Portefeuillehouder I. Bultman / W. Pannekoek
Datum: 1 april 2025

Korte samenvatting

De raad wordt voorgesteld om het addendum vast te stellen, behorend bij het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en de geldigheidsduur van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein ter verlengen tot en met 2031. Dit beleid gaat over onze samenleving en hoe inwoners zelfstandig en met elkaar zo goed mogelijk kunnen leven, ook als er sprake is van tegenslagen en kleine of grote(re) problemen.

Voorgesteld besluit

De raad wordt voorgesteld om:

1. Het addendum behorend bij het Integraal beleidskader Sociaal Domein Krimpenerwaard vast te stellen;
2. De geldigheidsperiode van het Integraal beleidskader Sociaal Domein te verlengen met een periode van 6 jaar (2026-2031).

Inleiding

Het integraal beleidskader Sociaal Domein Krimpenerwaard 2021-2025 (verder: IBK) is op 20 april 2021 vastgesteld. In deze kadernotitie is vastgelegd hoe de raad en het college samenwerken aan de doelen, ambities en maatschappelijke effecten in deze nota. Daarbij is afgesproken dat we periodiek een kwaliteitsmonitor uitbrengen waarin de voortgang op de ambities en actuele ontwikkelingen wordt beschreven. In de afgelopen jaren zijn er drie kwaliteitsmonitoren opgesteld. Nu we in het voorlaatste jaar zitten van het huidige IBK, is de kwaliteitsmonitor zoals vastgesteld op 24 september 2024, ook gebruikt om te reflecteren op ons beleid. Aan de hand van de bevindingen in deze laatste kwaliteitsmonitor zijn gesprekken gevoerd met de raad en adviesraad, waarna geconcludeerd is dat het Integraal beleidskader op hoofdlijnen nog past bij de actuele ontwikkelingen en uitdagingen binnen het sociaal domein, maar dat op een aantal onderdelen aanscherping nodig is. Dit addendum is daar de weerslag van. Het maakt hiermee integraal onderdeel uit van het Integraal beleidskader Sociaal Domein Krimpenerwaard.

Beoogd resultaat

Bijdragen aan een samenleving waarin alle inwoners zich thuis voelen, zelfredzaam zijn en naar vermogen meedoen en waarin jeugdigen gezond en veilig kunnen opgroeien. Een inclusieve samenleving waarin inwoners oog hebben voor elkaar en waar eenzaamheid zoveel als mogelijk wordt tegen gegaan. De omgeving is fysiek en sociaal zo ingericht dat iedereen kan meedoen en gebruik kan maken van de beschikbare voorzieningen. De zorg en ondersteuning wordt daar waar mogelijk lokaal, integraal en informeel georganiseerd. Samen zorgen we ervoor dat de zorgen ondersteuning binnen de beschikbare middelen bereikbaar blijft.

Argumenten

1.1 De missie, visie en beoogde maatschappelijke effecten van het huidige IBK zijn nog passend bij het Sociaal Domein van vandaag.

In het IBK is het gedachtegoed van Positieve gezondheid omgezet in beleidsraderen. Deze raderen vormen beleidsknoppen die we als gemeente willen beïnvloeden door beleidsinterventies. Het radermodel laat zien dat je niet aan één rad kunt draaien zonder ook de andere raderen in beweging te brengen. Het laat de samenhang en complexiteit in het Sociaal Domein zien.

Een beleidsperiode van 4 jaar is te kort om significante ontwikkeling te realiseren op de beoogde doelen en effecten uit het IBK. Wat we voor onze inwoners willen bereiken, is onveranderd gebleven. Wat we door sociaaleconomische en maatschappelijke ontwikkelingen wel zien in het Sociaal Domein van vandaag, zijn drie grote opgaven: 1. Vergroten van bestaanszekerheid; 2. Vergroten van kansengelijkheid en 3. Het versterken van de sociale basis. Ook deze drie opgaven hangen sterk met elkaar samen en vragen om een langdurige, niet

vrijblijvende en integrale samenwerking van de overheid en alle maatschappelijke partners in en rondom het sociaal domein, ofwel in samenhang te investeren.

1.2 Het IBK is op hoofdlijnen nog actueel, waardoor de geldigheidsduur kan worden verlengd.

Omdat we concluderen dat het IBK op hoofdlijnen nog actueel is, is het niet wenselijk om een geheel nieuw beleidskader op te stellen. Temeer omdat de impact van interventies in het sociaal domein pas op langer termijn zichtbaar worden, is het sociaal domein gebaat bij continuïteit in beleid.

1.3 Aanscherpingen op het IBK zijn gericht op onze strategie.

Zoals genoemd in 1.1 zijn de missie en de visie uit het IBK nog passend bij de huidige situatie. De voorgestelde aanscherpingen betreffen de strategie: de wijze van aanpak en monitoring. Waar onze aanpak zich nu kenmerkt door normaliseren, preventie en vroegsignalering, doen we een aanscherping. Om op de lange termijn zorg en ondersteuning beschikbaar en betaalbaar te houden, zetten we in op een sterke sociale basis waar inwoners – meer dan nu – met elkaar in staat zijn/worden gesteld om oplossingen te vinden. De sociale basis zien we als vertrekpunt om verandering aan te kunnen brengen in het sociaal domein en dat doen we door meer in te zetten op groepsgerichte en vrij toegankelijke voorzieningen (ook wel ‘collectiveren’ genoemd) en door parallel af te bakenen voor wie wel en wie niet de maatwerkvoorzieningen bedoeld zijn. Tegelijkertijd gaan we aan de slag met ‘normaliseren’, door toe te werken naar een gedeeld beeld en dit praktijk te maken binnen de gemeente.

2.1 Het periodiek opstellen van beleidskaders is verplicht op grond van de Wet schulddienstverlening, Wmo en Jeugdwet.

In de Wet schulddienstverlening, Wmo en Jeugdwet is verankerd dat gemeenten periodiek beleidskaders vaststellen over de uitvoering van de wetten. Met het verlengen en aanscherpen van het huidige Integraal Beleidskader Sociaal Domein voldoen we aan de wettelijke vereisten.

Kanttekeningen

1.1 Herijking van de waarden uit het IBK mist in dit addendum, terwijl waarden nadrukkelijk samenhangen met strategie.

Waar het gaat om het aanscherpen van de rol en de houding van de lokale overheid, gaat het met name om een meer proactieve houding, inwoners meer invloed en zeggenschap geven, en (nog) kritischer zijn in de balans tussen normaliseren en de inzet van maatwerk. De proactieve houding is gericht op het bereiken van de meest kwetsbare inwoner. Dat vraagt ook van de samenleving om naar elkaar om te kijken, signalen te delen en van partijen in de sociale basis om inwoners te faciliteren collectieve initiatieven te ontplooiën. We richten ons met het verstrekken van maatwerk voornamelijk op de meest kwetsbare inwoner. De beschreven waarden in het huidige IBK zijn: vertrouwen, betrouwbaar, (eigen) verantwoordelijkheid, resultaatgericht, verbinding en respect. Deze waarden sluiten nog goed aan bij de veranderende rol en houding.

1.2 De voorgestelde aanscherpingen in beleid vragen om investeringen in een tijd waarin we geconfronteerd worden met bezuinigingen.

Het gebruik van gemeentelijke voorzieningen en de uitgaven in het Sociaal Domein laten de afgelopen jaren nog altijd een groei zien. Diverse maatschappelijke en sociaal-economische ontwikkelingen zijn in negatieve zin van invloed op het gebruik van voorzieningen in de sociale basis en gemeentelijke voorzieningen. Terwijl de kosten als gevolg daarvan nog steeds toenemen, wordt de gemeente parallel daaraan geconfronteerd met afnemende inkomsten vanuit het gemeentefonds. Waar op korte termijn de dreigende financiële tekorten het grootste punt van zorg lijken, zal op lange termijn de personeelstekorten de grootste bedreiging zijn voor de houdbaarheid van het sociaal- en medisch domein. De voorgestelde aanscherpingen in beleid zijn dan ook juist gericht op de financiële en praktische houdbaarheid van het sociaal domein. In de uitvoering van het beleid zijn er verschillende keuzes te maken in de mate waarin we de aanscherpingen toepassen.

Alternatieven

Het alternatief voor het toevoegen van een addendum aan het huidige IBK is het schrijven van een nieuwe Integraal Beleidskader. Omdat we concluderen dat het IBK op hoofdlijnen nog actueel is, is het niet wenselijk om een geheel nieuw beleidskader op te stellen. Temeer omdat de impact van interventies in het sociaal domein pas op langer termijn zichtbaar worden, is het sociaal domein gebaat bij continuïteit in beleid.

Financiën

Het financieel kader van het Integraal Beleidskader is de programmabegroting 2025 inclusief de meerjarenraming. De meerjarenbegroting van de gemeente laat oplopende financiële tekorten zien. Bij de gesprekken over de bevindingen in de kwaliteitsmonitor en de slotbeschouwing met de commissie SBBV is deze financiële uitdaging belangrijk onderdeel geweest van de dialoog. In lijn met de visie zoals verwoord in het IBK en aanvullend in het addendum is door het college een maatregelenpakket opgesteld voor het Sociaal Domein om de uitgaven in balans te brengen met de meerjarenbegroting. Dit maatregelenpakket wordt toegevoegd aan de Kadernota 2026.

Juridische zaken

N.v.t.

Participatie en extern overleg

Het college heeft over de inhoud van het addendum gesprekken gevoerd met ketenpartners, Adviesraad Sociaal Domein en de commissie SBBV. Op 4 november 2024 heeft het college het advies van de ARSD ontvangen (bijlage 2I). In het advies lezen we draagvlak voor de voorstellen in het addendum. Een deel van de adviezen wordt betrokken bij de uitvoering van het beleid. In de reactie aan de ARSD is per adviespunt opgenomen hoe hiermee is/wordt omgegaan.

Vervoltraject en uitvoering

Q2 2025	Maatschappelijke dialoog over 'Normaliseren'
Q3/4 2025	Aanpassen Maatschappelijke Agenda
Q4 2025	Aanpassen Verordening/beleidsregels
Q4/Q1 2026	Aanpassen Subsidieverordening/regelingen

Bijlagen

- Addendum Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2025
- Advies ARSD d.d. 4 november 2024
- Brief B&W met reactie op advies ARSD d.d. 2 april 2025

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van gemeente Krimpenerwaard,

de secretaris,

de burgemeester,

J. Hennip

ir. J. Beenakker

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Krimpenerwaard,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 april 2025 inzake Addendum Integraal beleidskader Sociaal domein 2025

Besluit:

1. Het addendum behorend bij het Integraal beleidskader Sociaal Domein Krimpenerwaard vast te stellen.
2. De geldigheidsperiode van het Integraal beleidskader Sociaal Domein te verlengen met een periode van 6 jaar (2026-2031). Het Integraal beleidskader Sociaal domein na het verschijnen van de Kwaliteitsmonitor 2028 te evalueren en indien daaruit blijkt dat aanscherpingen gewenst zijn, deze in een nieuw addendum te verwerken. (A25-056)
3. In het Integraal beleidskader Sociaal Domein Krimpenerwaard de waarde '(eigen) Verantwoordelijkheid' te vervangen door 'Gedeelde verantwoordelijkheid', waarbij 'Gedeelde verantwoordelijkheid' als volgt wordt omschreven:

“Inwoners dragen naar vermogen verantwoordelijkheid voor zichzelf en hun omgeving. Zij maken keuzes, maar doen dat binnen de maatschappelijke omstandigheden waarin zij zich bevinden. Het lukt veel inwoners om met (hun) problemen om te gaan, maar een deel van de samenleving lukt dat niet zonder hulp. Het is daarom van belang dat we naar elkaar omkijken en solidair zijn met elkaar. Mensen bij wie het leven (tijdelijk) tegenzit, mogen daarom rekenen op steun vanuit de samenleving en de gemeente. Het collectieve oplossingsvermogen en de samenredzaamheid worden versterkt. Zo bouwen we aan een sterke gemeenschap waarin we zorgdragen voor elkaar”. (A25-058)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 15 juli 2025,

de griffier,

de voorzitter,

S. van Dijk

ir. J. Beenakker